10/4758

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 19.10.2026
Sayı 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de şeker sektöründe son yıllarda yaşanan üretim, ithalat, stok ve pazarlama sorunları; şeker piyasasında rekabet koşullarının bozulduğu yönündeki iddialar, nişasta bazlı şeker ve yüksek yoğunluklu tatlandırıcıların piyasa üzerindeki etkileri ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (TÜRKŞEKER) tarafından gerçekleştirilen şeker satışlarına ilişkin tartışmalar, sektörün sürdürülebilirliği ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı bakımından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Özellikle 2022 yılında gerçekleştirilen 400 bin tonluk şeker ithalatının ardından sektörde biriken stokların eritilememesi, şeker ticaretinde belirli firmaların ağırlık kazanması, TÜRKŞEKER tarafından iki firmaya piyasa fiyatının altında gerçekleştirildiği ileri sürülen 100 bin tonluk satış nedeniyle 600 milyon lira kamu zararı oluştuğu iddiası ve bütün bu gelişmelerin şeker pancarı alım fiyatlarına olumsuz yansıması, konunun bütün yönleriyle araştırılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu kapsamda; şeker sektöründe yaşanan yapısal sorunların ve stok fazlasının nedenlerinin belirlenmesi, şeker ithalatı ile nişasta bazlı şeker ve yüksek yoğunluklu tatlandırıcıların yerli üretime etkilerinin incelenmesi, şeker piyasasında rekabeti bozucu uygulamaların ve kamu zararına yol açtığı ileri sürülen satış işlemlerinin araştırılması, pancar üreticilerinin uğradığı ekonomik kayıpların tespit edilmesi ve sektörün sürdürülebilirliğini sağlayacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 19.10.2026

İnan Akgün Alp

İnan Akgün ALP
Kars Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de şeker pancarı üretimi, tarımsal üretimin devamlılığı, kırsal istihdam, gıda güvenliği ve ülke ekonomisi bakımından stratejik öneme sahiptir. Ancak son yıllarda şeker sektöründe uygulanan ithalat politikaları, artan stoklar, piyasa fiyatlarının oluşumundaki sorunlar ve denetim eksiklikleri, hem şeker fabrikalarını hem de pancar üreticilerini olumsuz etkilemektedir.

2022 yılında ülkenin ihtiyacı tartışmalı olmasına rağmen gerçekleştirilen 400 bin tonluk şeker ithalatının ardından, son üç yıldır ortalama 500 bin ton şekerin stokta kaldığı ve bir sonraki üretim dönemine devredildiği belirtilmektedir. Şeker pancarı üretiminin kota sistemiyle planlanmasına rağmen ortaya çıkan bu stok fazlası, üretim ve ithalat politikalarının etkinliğinin sorgulanmasına neden olmaktadır. Nişasta bazlı şekerlerin üretim ve pazarlamasındaki denetim sorunları ile yüksek yoğunluklu tatlandırıcı ithalatındaki artışın da pancar şekeri piyasası üzerindeki etkilerinin araştırılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, şeker ticaretinde Remzi Çakar ve İşmen Gıda isimli iki firmanın piyasa üzerinde belirleyici konuma geldiği, satışa konu olan şekerin yüzde 50'sinden fazlasının bu firmalar üzerinden işlem gördüğü ileri sürülmektedir. Bu durum, şeker piyasasında rekabet koşullarının ve fiyat oluşum mekanizmalarının Rekabet Kurumu başta olmak üzere ilgili kamu kurumları tarafından yeterince denetlenip denetlenmediği sorusunu gündeme getirmektedir.

Ayrıca TÜRKŞEKER'in Mayıs ayında söz konusu iki firmaya kamuya açık bir duyuru yapılmaksızın, piyasa fiyatının altında 100 bin ton şeker sattığı ve bu işlem nedeniyle yaklaşık 600 milyon lira kamu zararı oluştuğu iddia edilmektedir. Söz konusu satışın hangi gerekçelerle, hangi usullerle ve hangi kamu yararı gözetilerek gerçekleştirildiğinin, satış kararında sorumluluğu bulunanların ve kamu zararı oluşup oluşmadığının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Şeker piyasasında yaşanan bu sorunların ekonomik yükü, nihayetinde pancar üreticilerine yansımaktadır. Kota tamamlama primi dâhil ton başına 3.720 TL olarak açıklanan pancar alım fiyatı, artan üretim maliyetleri karşısında çiftçilerin tepkisine neden olmuştur. Şeker fabrikalarının satış fiyatları üzerindeki baskının pancar alım fiyatlarına etkisi, üreticilerin gelir kayıpları ve gelecek yıllarda pancar üretiminin sürdürülebilirliği bakımından ayrıca değerlendirilmelidir.

Şeker sektöründe yaşanan sorunların yalnızca pancar alım fiyatlarında yapılacak geçici iyileştirmelerle çözülemeyeceği açıktır. Stok yönetimi, ithalat politikaları, piyasa denetimi, kamu kuruluşlarının satış uygulamaları ve üretici gelirlerinin birlikte ele alınması gerekmektedir.

Bu nedenlerle; şeker sektöründe yaşanan sorunların tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılması, kamu zararına ilişkin iddiaların araştırılması, piyasada rekabetçi ve şeffaf bir yapının oluşturulması, pancar üreticilerinin korunması ve yerli şeker üretiminin sürdürülebilirliğine yönelik kalıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü maddesi uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

..... SAYILI MECLİS ARAŞTIRMA ÖNERGESİ

	MİLLETVEKİLİNİN ADI-SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZA
1.	Mustafa Adıgüzel	Ordu	
2.	Gökan KIŞ	Mersin	
3.	Nurten YONTAR	Tekirdağ	
4.	Vecdi Gündoğdu	Kırklareli	
5.	Ömer Fethi Gürer	Niğde M.	
6.	Mahir POLAT	İZMİR	
7.	Ahmet Boran YAZGAN	Edirne	
8.	Ali ÖZTUNÇ	Kahramanmaraş	
9.	GÜRSEL EROL	Elazığ M.	
10.	Ali KARAOSA	Düzce	
11.	Turhan ATEŞ	Bolu M.	
12.	Semra Dinçer	Ankara M.	
13.	Cevdet Akay	Karabük M.	
14.	Ertuğ ÜN	Edirne	
15.	Hasan Öztürkmen	Gaziantep	
16.	Müzeyyen Sevim	Adana	
17.	Kadim DURMAZ	Tokat	
18.	Jale Nur SÜLLÜ	ESKİŞEHİR	
19.	Hüseyin YILDIZ	AYDIN	
20.	Engin ALTAY	İstanbul	
21.			
22.			